

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Urtos/3/2022
Identifikačné číslo spisu:	5022010010
Dátum vydania rozhodnutia:	07.09.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:5022010010.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Kostolanskej a sudcov JUDr. Petra Kaňu a JUDr. Martiny Zeleňakovej na neverejnom zasadnutí konanom 7. septembra 2022 v Bratislave, v trestnej veci odsúdeného Q. M., v konaní o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného Q. M. proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 30. júna 2022, sp. zn. 0Ntc/10/2022, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť odsúdeného Q. M. s a z a m i e t a.

Odôvodnenie

Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 30. júna 2022, sp. zn. 0Ntc/10/2022, postupom podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku, § 66 ods. 1 písm. b) Trestného zákona, § 18 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii, zamietol návrh odsúdeného Q. M. (ďalej aj len „odsúdený“), nar. XX. Q. XXXX v V., trvale bytom B., W. XXX/XX, t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Ilava, o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom krajského súdu z 13. marca 2018, sp. zn. Ntc/15/2016, ktorým bol uznaný rozsudok Mestského súdu v Prahe z 24. septembra 2015, sp. zn. 57T/9/2015, v spojení s uznesením Vrchného súdu v Prahe z 25. novembra 2015, sp. zn. 8To/109/2015, pre zločin ublíženia na zdraví podľa § 145 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona Českej republiky, vo výmere 8 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, že u odsúdeného Q. M. je splnená formálna podmienka k podmiennečnému prepusteniu z výkonu trestu odňatia slobody, pretože lehota k podmiennečnému prepusteniu je v súlade s relevantnými právnymi normami stanovená na 30. mája 2020.

Pokiaľ však ide o splnenie materiálnych podmienok, hoci bola splnená prvá materiálna podmienka, že odsúdený plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie, druhá materiálna podmienka spočívajúca v tom, že by bolo možné od odsúdeného očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, splnená nebola. Predchádzajúci spôsob života odsúdeného spočíval v pravidelnom páchaní trestnej činnosti, pričom bol 12-krát vo výkone trestu odňatia slobody, z čoho vyplýva, že ani tieto

tresty nemali na odsúdeného očakávaný výchovný vplyv a neprimäli ho k riadnemu spôsobu života. V minulosti mu bola daná možnosť preukázať pri podmienечnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, že je schopný viesť riadny život, čo vzhľadom na opätovné páchanie trestnej činnosti nepreukázal. Odsúdený má problém viesť riadny život a preto nemožno od neho očakávať, že v prípade prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody riadny život povedie. V závere odôvodnenia svojho rozhodnutia krajský súd konštatoval, že nie sú splnené kumulatívne všetky zákonné podmienky, splnenie ktorých je pre podmienечné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody odsúdeného nevyhnutné.

Proti tomuto rozhodnutiu zahlásil do zápisnice o verejnom zasadnutí odsúdený Q. M. sťažnosť, ktorú písomne odôvodnil v podaní dourčenom krajskému súdu 17. augusta 2022.

V písomnom odôvodnení sťažnosti poukázal na konania, v rámci ktorých došlo k podmienечnému prepusteniu odsúdených z výkonu trestu odňatia slobody a to uznesenie Okresného súdu Prešov z 28. augusta 2019, sp. zn. 5PP/15/20019, v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove zo 4. decembra 2019, sp. zn. 9Tos/29/2019, uznesenie Okresného súdu Trenčín, sp. zn. 2PP/22/2021, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne z 15. novembra 2021, sp. zn. 23Tost/125/2021 (v danej veci odsúdený taktiež neabsolvoval kompletný resocializačný program) a nález Ústavného súdu Českej republiky, sp. zn. III. ÚS 2204/2017.

Krajský súd veľmi prísne a retroaktívne založil svoje rozhodnutie na trestnej minulosti odsúdeného, bez ohľadu na to, že v Českej republike viedol riadny život, nebol tam trestne stíhaný ani odsúdený a to až do nešťastného konfliktu, ktorý vyústil do predmetného odsúdenia, pričom spáchanie trestného činu nebolo v jeho priamych úmysloch. Hlboko a úprimne ľutuje svojho konania, nie je pravdou, že by k nemu nemal kritický postoj. Zo spomínaného nálezU Ústavného súdu Českej republiky vyplýva, že priznanie odsúdeného k trestnému činu nie je nevyhnutnou podmienkou pre podmienечné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, pričom odsúdený sa k spáchaniu trestného činu priznal a súčasťou jeho priznania bolo úprimné oľutovanie a sebakritický postoj.

Hodnotenie jeho osoby ústavom nereflektuje uvedené skutočnosti, jedná sa o subjektívne domnienky, pričom hodnotenie z ústavu v Českej republike je kladné, boli mu udelené 2 disciplinárne odmeny. Z hodnotenia odsúdeného z Ústavu na výkon trestu odňatia slobody v Ilave prítom vyplýva v podstate kladné hodnotenie, 5-krát udelená disciplinárna pochvala, bez uloženia disciplinárneho trestu. Odsúdený sa teda celé roky nedopustil disciplinárneho priestupku, dodržiava ústavný poriadok, neustále pracuje napriek nepriaznivému zdravotnému stavu. Je pravdou, že sa nezúčastňuje všetkých besied, ale väčšiny určite áno, pričom z časového a priestorového hľadiska objektívne nie je umožnené všetkým odsúdeným pravidelne sa zúčastňovať na besedách a aktivitách.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia v podstate konštatoval splnenie takmer všetkých podmienok na podmienечné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody odsúdeného, prekážku však videl v očakávaní vedenia riadneho života v budúcnosti, najmä s ohľadom na jeho kriminálnu minulosť, čoho si je odsúdený vedomý, avšak úprimne, čestne a zodpovedne prehlásil a sľúbil, že povedie v budúcnosti na slobode riadny život a už nikdy sa trestnej činnosti nedopustí.

Podľa odsúdeného nad obavami krajského súdu prevažuje dlhodobé, stabilné a riadne plnenie si povinností, slušné správanie, pracovná morálka, vek, vážne ochorenie srdca, ďalšie choroby a zároveň jeho úprimný záujem viesť riadny život.

Žiadal Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“), aby na uvedené skutočnosti prihliadol a nevychádzal retroaktívne z jeho kriminálnej minulosti a vec rozhodol v súlade s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 2204/2017 a záverov v rozsudku najvyššieho súdu, sp. zn. 5Ss/20/2010.

Odsúdený navrhol najvyššiemu súdu, aby po preskúmaní veci zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu a vo veci sám rozhodol kladným rozhodnutím o jeho návrhu na podmienечné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Najvyššiemu súdu bola sťažnosť odsúdeného spolu s trestným spisom predložená na rozhodnutie 22. augusta 2022.

Najvyšší súd podľa § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného poriadku preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, ako i konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že Krajský súd v Žiline rozhodol správne a v súlade so zákonom, keď návrh odsúdeného zamietol.

Podľa § 66 ods. 1 písm. b) Trestného zákona súd môže odsúdeného podmienene prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie, a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody.

Rovnako ako krajský súd aj najvyšší súd konštatuje, že u odsúdeného je splnená formálna podmienka na podmienene prepustenie, pričom splnenie tejto podmienky nebolo sporné. Rovnako nebolo sporné ani splnenie prvej materiálnej podmienky, a to že odsúdený Q. M. vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie.

Pokiaľ však ide o druhú materiálnu podmienku podmienene prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody, ktorou je - že možno od odsúdeného očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, ktorej absenciu vzhľadom krajský súd, najvyšší súd uvádza, že podmienene prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je opodstatnené len vtedy, ak vzhľadom na všetky okolnosti, ktoré môžu mať v rámci konania o podmienenom prepustení význam, je daný predpoklad, že odsúdený po podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody povedie riadny život. Okolnosťou, ktorá má v tejto súvislosti veľký význam, je aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného vrátane vyhodnotenia rizika jeho prípadnej recidívy.

Najvyšší súd tak, ako vo svojom poslednom rozhodnutí, ktorým zamietol sťažnosť odsúdeného proti uzneseniu krajského súdu o zamietnutí jeho žiadosti o podmienene prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, poukazuje na to, že odsúdený Q. M. už bol v minulosti v iných trestných veciach 2-krát podmienene prepustený z výkonu trestu odňatia slobody a celkovo má v odpise registra trestov 19 záznamov (č. l. 9 - 11 spisu). Z uvedeného vyplýva, že odsúdený aj po podmienenných prepusteniach z výkonu trestu odňatia slobody, kedy mal 2-krát možnosť preukázať súdu, že je schopný viesť riadny život, toto nepreukázal a naďalej páchal trestnú činnosť.

Z uvedeného vyplýva, že sklony odsúdeného k porušovaniu zákona prevažujú nad ochotou viesť riadny a slušný život s tým, že pravidlá normálneho spolužitia je schopný rešpektovať len pod dozorom v príslušnom ústave, čo vyplýva z aktuálneho hodnotenia osoby odsúdeného Ústavom na výkon trestu odňatia slobody a Ústavom na výkon väzby Ilava zo 14. júna 2022 (č. l. 13 - 14 spisu), v ktorom je konštatované, že správanie odsúdeného je vo výkone trestu odňatia slobody na požadovanej úrovni, povinnosti vyplývajúce z ústavného poriadku si plní, dodržiava časový rozvrh, rešpektuje pokyny a príkazy príslušníkov, bola mu 5-krát udelená disciplinárna odmena, pričom mu nebol uložený disciplinárny trest. Z predmetného hodnotenia však taktiež vyplýva, že odsúdený Q. M. neprijal zodpovednosť za svoj čin v plnom rozsahu a k spáchaniu trestného činu je kritický iba čiastočne, nevyužil všetky ústavom ponúkané aktivity na poalkoholovú osvetu, ani resocializačné programy, neudržiava kontakt s vonkajším svetom, nevyužil právo na návštevu ani telefonický kontakt, je slobodný a bezdetný a pracovné miesto nemá zabezpečené. Vzhľadom na uvedené skutočnosti nebolo Ústavom na výkon trestu odňatia slobody a Ústavom na výkon väzby Ilava odporúčané podmienene prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody odsúdeného.

Námietky odsúdeného Q. M., ktoré uviedol v písomnom odôvodnení svojej sťažnosti, najvyšší súd ohľadom jednotlivých rozhodnutí, v rámci ktorých došlo k podmienennému prepusteniu z výkonu trestu odňatia slobody konkrétnych odsúdených uvádza, že podmienene prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je založené na individuálnom posúdení tej ktorej osoby odsúdeného a preto nemožno

stotožňovať trestné veci odsúdených s prejednávanou vecou, ktorej predmetom bolo posúdenie osoby odsúdeného Q. M. a jeho trestnej veci.

Prihliadanie na trestnú minulosť odsúdeného je v prípade posudzovania jeho podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody dôležité, pretože aj z neho vyplýva predpoklad, ako sa bude na slobode správať a či skutočne možno predpokladať, že v budúcnosti povedie riadny život. Z trestnej minulosti odsúdeného Q. M. a jeho správania potom, ako bol 2-krát súdom podmiennečne z výkonu trestu odňatia slobody prepustený na slobodu v iných trestných veciach, objektívne nevyplýval predpoklad, že by mohol v budúcnosti viesť riadny život. Na uvedenej úvahe najvyššieho súdu nezmenili nič ani sľuby obvineného, že na slobode povedie riadny život a trestnej činnosti sa nedopustí.

Najvyšší súd v súlade s názorom krajského súdu dospel k záveru, že zo všetkých vyššie uvedených skutočností vyplýva, že u odsúdeného Q. M. nemožno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, čím nebola splnená druhá materiálna podmienka pre jeho podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody a preto zamietol jeho sťažnosť proti uzneseniu krajského súdu o zamietnutí jeho žiadosti o podmiennečné prepustenie z väzby na slobodu.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republik jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.